

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší správní soud jako kárný soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a členů JUDr. Zbyňka Poledny, Mgr. Davida Chaloupky, Mgr. Jaroslava Kocince, JUDr. Gabriely Vilímkové a Mgr. Barbory Kubíkové v právní věci kárného žalobce: **ministr spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, proti kárně obviněné: **JUDr. K. M., soudní exekutorka**, Exekutorský úřad Praha 8, se sídlem Zábělská 40, Praha 9, zastoupené JUDr. Josefem Monsportem, advokátem se sídlem Vladislavova 1747/16, Praha 1, o návrhu na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudní exekutorky ze dne 10. 12. 2015, čj. MSP-602/2015-OSD-ENA/19,

t a k t o :

JUDr. K. M.,
soudní exekutorka,
Exekutorský úřad Praha 8, se sídlem Zábělská 40, Praha 9

I.

se podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů a § 120 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád),

z p r o š ť u j e

kárné žaloby pro skutky, že

jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 48 Ex 398/14 vydala příkaz k úhradě nákladů exekuce ze dne 17. 8. 2015, čj. 48 Ex 398/14 – 57 (ve znění opravného usnesení ze dne 3. 9. 2015, čj. 48 Ex 398/14 – 59), v němž účtovala povinné svoji odměnu rovněž za vyklizení ve výši 10 000 Kč + DPH, přestože exekuce byla nařízena i prováděna pro provedení prací a výkonů ve smyslu § 72 odst. 1 exekučního řádu,

č í m ž

se měla dopustit kárného deliktu podle § 116 odst. 2 písm. a) a b) exekučního řádu,

protože nebylo prokázáno, že se uvedený skutek stal tak, jak byl vymezen v kárném návrhu, a jako takový není kárným deliktem;

jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 48 Ex 179/03 vydala exekuční příkaz ze dne 14. 1. 2013, čj. 48 Ex 179/03 – 164, kterým rozhodla o provedení exekuce srážkou ze mzdy bývalé manželky povinného V. N. (dříve M.) u plátce IVN, s. r. o., ačkoliv manželství účastníků bylo pravomocně rozvedeno ke dni 10. 1. 2006,

č í m ž

se měla dopustit kárného deliktu podle § 116 odst. 2 písm. a) a b) exekučního řádu,

protože uvedený skutek **není kárným deliktem**.

II.

Kárně obviněná

j e v i n n a

tím, že

jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 48 Ex 398/14 vydala příkaz k úhradě nákladů exekuce ze dne 17. 8. 2015, čj. 48 Ex 398/14 – 57 (ve znění opravného usnesení ze dne 3. 9. 2015, čj. 48 Ex 398/14 – 59), v němž účtovala náhradu za ztrátu času a náhradu cestovních výdajů v celkové výši 14 037,60 Kč + DPH, do níž neoprávněně zahrнула náhradu za ztrátu času stráveného na místě při provádění exekuce, a přestože předmětné pracovní cesty byly vykonávány na adresu C. 855/2, P. 6, tj. v hlavním městě Praze, které je zároveň sídlem úřadu kárně obviněné,

t e d y

porušila povinnosti stanovené právním předpisem, konkrétně § 2 odst. 1, § 87 a § 92 exekučního řádu, § 1, § 13 odst. 6 a § 14 vyhlášky č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční tarif“),

t í m s p á c h a l a

kárný delikt exekutora podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu.

III.

pokračování

Za kárný delikt vymezený ve výroku II. kárný soud uložil kárně obviněné podle § 116 odst. 6 písm. a) exekučního řádu

p í s e m n é n a p o m e n u t í .

O d ů v o d n ě n í :

I.

Kárná žaloba

1. Kárný žalobce podal dne 10. 12. 2015 u Nejvyššího správního soudu návrh na zahájení kárného řízení se soudní exekutorkou JUDr. K. M. pro kárné delikty podle § 116 odst. 2 písm. a) a b) exekučního řádu. Kárný žalobce vytkl kárně obviněné, že v řízení vedeném pod sp. zn. 48 Ex 398/14 účtovala svoji odměnu rovněž za vyklizení, přestože exekuce byla nařízena i provedena pouze pro provedení prací a výkonů (skutek vymezený pod bodem 1 kárné žaloby), dále že v témže exekučním řízení účtovala náhradu za ztrátu času a náhradu cestovních výdajů v celkové výši 14 313,60 Kč + DPH, přestože předmětné pracovní cesty byly vykonávány v hlavním městě Praze, které je zároveň sídlem úřadu kárně obviněné (skutek vymezený pod bodem 2 kárné žaloby), a konečně že v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 48 Ex 179/03 rozhodla o provedení exekuce srážkou ze mzdy bývalé manželky povinného, přestože manželství účastníků bylo pravomocně rozvedeno (skutek vymezený pod bodem 3 kárné žaloby). V podrobnostech kárný žalobce uvedl následující argumenty.

Odměna za vyklizení

2. Podle exekučního titulu (rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 21. 8. 2014, čj. 33 C 95/2014 – 18) i podle pověření kárně obviněné vedením exekuce „*vyklizovací*“ povinnost nespočívala v úplném vyklizení bytu třetí osoby, včetně vykazání povinné a předání bytu třetí osobě ve smyslu § 340 o. s. ř., ale ve vyklizení konkrétních věcí (určitého druhu) z vlastního bytu povinné. V příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 17. 8. 2015, čj. 48 Ex 398/14 – 59 (správně čj. 48 Ex 398/14 – 57), kárně obviněná účtovala odměnu ve výši 10 000 Kč + DPH, přestože exekuce byla nařízena i prováděna pro provedení prací a výkonů ve smyslu § 72 odst. 1 exekučního řádu, nikoliv pro vyklizení ve smyslu § 340 o. s. ř. ve spojení s § 73 exekučního řádu.

3. Z formulace exekučního příkazu, protokolu o odstranění odpadu a deratizaci i z vyjádření kárně obviněné ze dne 11. 9. 2015 vyplývá, že si kárně obviněná byla vědoma, že se jedná o exekuci provedením prací a výkonů. Od tohoto pojetí se kárně obviněná odchýlila až při účtování nákladů exekuce, aniž by svůj nekonzistentní postup přesvědčivým způsobem odůvodnila. Také v doplněném vyjádření ze dne 12. 10. 2015 kárně obviněná uvedla, že se jedná o „*specifickou problematiku*“ a nejedná se o „*klasické vyklizení, kdy povinný je povinen vyklidit nemoovitost někoho jiného, ani o klasické provedení prací a výkonů, které je pro oprávněného povinen povinný vykonat*“. Podle kárného žalobce kárně obviněná nebyla oprávněna účtovat si odměnu podle § 7 exekučního tarifu.

Náhrada hotových výdajů

4. Podle výroku příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 17. 8. 2015, čj. 48 Ex 398/14 – 57, kárně obviněná účtovala povinné náhradu za ztrátu času a náhradu cestovních výdajů v celkové výši 14 313,60 Kč + DPH. Součet částek připadajících na jednotlivé pracovní cesty vyčíslené v odůvodnění příkazu ale odpovídá částce 14 036,56 Kč (+ DPH).

5. I pokud by bylo odhlédnuto od výše uvedené nesrovnalosti, kárně obviněná nebyla vůbec oprávněna v exekučním řízení sp. zn. 48 Ex 398/14 účtovat náhrady cestovních výdajů a náhradu za ztrátu času, protože pracovní cesty byly uskutečněny na adresu C. 855/2, P. 6, tj. v hlavním městě Praze, které je zároveň sídlem úřadu kárně obviněné. Obdobný případ již kárný soud posoudil v rozhodnutí ze dne 31. 7. 2012, čj. 14 Kse 10/2011 – 117.

6. „Pro úplnost“ kárný žalobce dodal, že výše účtovaných náhrad (s výjimkou náhrad za den 13. 7. 2015) překročila rámec stanovený v § 13 odst. 6 a § 14 odst. 1 exekučního tarifu, i pokud by kárně obviněná byla oprávněna tyto náhrady účtovat. Pro náhradu cestovních výdajů za cestu tam a zpět je stanovena maximální částka 1 500 Kč a pro náhradu za ztrátu času maximální částka 500 Kč.

Srážky ze mzdy bývalé manželky povinného

7. Exekučním příkazem ze dne 14. 1. 2013, čj. 48 Ex 179/03 – 164, kárně obviněná rozhodla o provedení exekuce srážkou ze mzdy bývalé manželky povinného, přestože manželství bylo pravomocně rozvedeno ke dni 10. 1. 2006. Kárně obviněná měla ve spisu informaci o rozvodu manželství již ode dne 18. 7. 2007, kdy V. M. v podání označila povinného jako „bývalý manžel“. V přípisu ze dne 14. 4. 2008 kárně obviněná urgovala bývalou manželku povinného o plnění splátkového kalendáře, přičemž v adrese uvedla nové jméno V. M. N. Ve spisu se dále nachází na nečíslovaném listu úřední záznam ze dne 24. 4. 2008, podle kterého manželka povinného telefonicky žádala o zaslání dopisu na nové jméno. Kárně obviněná tedy měla indicie o rozvodu manželství dávno před vydáním exekučního příkazu čj. 48 Ex 179/03 – 164. Tuto skutečnost mohla a měla ověřit výpisem z centrální evidence obyvatel.

8. Dne 20. 3. 2013 V. N. podala návrh na zastavení exekuce s tím, že není povinnou ani manželkou povinného. Usnesením ze dne 20. 4. 2013, čj. 48 Ex 179/03 – 170, kárně obviněná předmětnou exekuci částečně zastavila a zrušila exekuční příkaz čj. 48 Ex 179/03 – 164.

9. Podle § 262a odst. 3 o. s. ř. je možné postihnout (mj. i srážkami ze mzdy) konkrétní výlučný majetek manželky povinného. V posuzované věci však kárně obviněná postihla výlučný majetek osoby, která již manželkou povinného nebyla. Zároveň mzdu bývalé manželky povinného nelze postihnout ani ve stádiu jejího vyplacení. Podle komentáře k občanskému soudnímu řádu se § 262a odst. 1 o. s. ř. použije „i při nařízení výkonu rozhodnutí postihujícího majetek ze zaniklého SJM (srov. § 149 odst. 1 ObčZ), jestliže po zániku společného jmění dosud nedošlo k jeho vypořádání dohodou, rozhodnutím soudu nebo na základě domněnky vypořádání podle § 150 odst. 4 ObčZ“ (Drápal, L. a kol. *Občanský soudní řád II. § 201 až 376. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 2195). Nicméně

pokračování

mzda vyplacená po zániku společného jmění manželů nemůže spadat do zaniklého společného jmění manželů.

10. Kárně obviněná byla uznána vinnou ze spáchání kárného deliktu v důsledku obdobného pochybení rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2014, čj. 14 Kse 4/2014 – 95, s jehož odůvodněním se kárný žalobce ztotožnil.

Návrh sankce

11. Kárný žalobce navrhl uložení pokuty ve výši podle uvážení kárného soudu.

Doplnění kárné žaloby při jednání

12. Kárný žalobce setrval v plném rozsahu na kárné žalobě. Zdůraznil, že podle zákona se provedením vyklizení rozumí pouze vyklizení povinného, nikoliv odstranění věcí. Odstranění věcí z bytu je jen součástí vyklizení povinného. Povinná zůstala vlastníkem předmětného bytu a v bytě nadále bydlí. U skutku vymezeného pod bodem 2 kárné žaloby kárný žalobce opravil částku neoprávněně účtované náhrady za ztrátu času a náhradu cestovních výdajů na celkem 14 037,60 Kč + DPH. Přitěžující okolností ke skutku dva je podle kárného žalobce skutečnost, že v písemném vyjádření i nyní před soudem se kárně obviněná staví k tomuto „alarmujícímu porušení“ exekučního tarifu, jako by se nic nestalo. K třetímu žalovanému skutku kárný žalobce dodal, že jej považuje za zcela shodný jako kárný delikt, za který byla kárně obviněná shledána vinnou v předchozím rozhodnutí kárného soudu.

II.

Vyjádření kárně obviněné

Odměna za vyklizení

13. Kárně obviněná odmítla tvrzení, že v řízení vedeném pod sp. zn. 48 Ex 398/14 nebyla exekuce nařízena pro vyklizení, ale pouze pro provedení prací a výkonů. Exekuční titul i pověření k provedení exekuce výslovně formulují uloženou povinnost i jako vyklizení (výrok I. „Žalovaná je povinna vyklidit...“, výrok II. „Žalovaná je povinna provést opatření...“). Kárně obviněná zdůraznila, že skutkové okolnosti posuzované věci jsou specifické. Exekuci proto provedla podle § 72 exekučního řádu spolu s přiměřeným použitím občanského soudního řádu v části vztahující se k vyklizení. Tento názor zastává od počátku řízení. Nařčení, že měnila názor v průběhu řízení za účelem vlastního obohacení, není pravdivé.

14. V exekučním řízení sp. zn. 48 Ex 398/14 bylo oprávněným společenstvím vlastníků bytových jednotek. Povinná, vlastníci jeden z bytů v daném panelovém domě, zanášela svůj byt několik let odpadky, které zapříčinily výskyt hmyzu a škůdců. Pro zajištění přístupu do bytu musely být vymontovány vchodové dveře, protože nešly otevřít v důsledku souvislé vrstvy věcí a odpadků sahající do výše 1,5 m. Byt byl silně znečištěn, netekla v něm voda a nebylo možné používat WC (pro tyto účely měla povinná v bytě kbelík). V hromadách novin, papírů a odpadu byly svíčky, které povinná zapalovala, protože byl odpojen elektrický proud. Nejdříve bylo nutné odstranit odpad, poté vyklidit veškeré věci povinné, které byly zamořeny štěnicemi, šváby a dalším hmyzem. Následně musely být strhány tapety a odstraněno linoleum, jinak by deratizace nebyla úspěšná.

Kárně obviněná vyklízela byt povinné za pomoci odborné společnosti čtyři dny, na místě strávila každý den v průměru 10 hodin a kvůli zamoření musela zničit i vlastní ošacení. Vyklízení mělo dramatický průběh a byla přivolána i Policie ČR.

15. O popsáních úkonech byl sepsán na místě protokol. Ten má dvě části, jedna je nazvána „*protokol o deratizaci a odstranění odpadu*“ a druhá „*protokol o vyklizení*“. Kárný žalobce v rozporu s obsahem spisu tvrdil, že spis obsahuje pouze protokol o odstranění odpadu, a z toho dovedl nekonzistentní názor kárně obviněné. Ve spisu jsou oba zmíněné protokoly naskenovány za sebou v jednom dokumentu.

16. Kárný žalobce tvrdil, že kárně obviněná měla posoudit výrok exekučního titulu a pověření znějící „*vyklidit*“ jako zjevné provedení prací. Podle kárně obviněné však není v pravomoci soudního exekutora, aby měnil formulaci výroku exekučního titulu a pověření. Takový postup by odporoval ustálené judikatuře, podle které je výrok závazný. Navíc není zřejmé, z čeho kárný žalobce dovedl, že exekuce nebyla nařízena a provedena pro vyklízení.

17. Byť exekuční řád nezná pojem „*vyklizení*“, provedení exekuce vyklizením je možné na základě § 73 exekučního řádu, podle kterého se pro exekuci nařízenou pro nepeněžitě plnění (s výslovně stanovenými výjimkami) přiměřeně použijí ustanovení občanského soudního řádu. Kárně obviněná se danou problematikou podrobně zabývala, judikatura ani komentář však obdobný případ nepopisují. Radu jí neposkytli ani kolegové či bývalí kolegové, protože se s takovou situací nesetkali. Kárně obviněná byla přesvědčena, že postupovala na základě svého právního názoru a použila znění zákona tak, jak výjimečné skutkové okolnosti vyžadovaly, aniž by z mezí zákona vybočila nebo narušila jeho účel.

Náhrada hotových výdajů

18. Namítl-li kárný žalobce, že součet jednotlivých položek uvedených v odůvodnění příkazu k úhradě nákladů exekuce čj. 48 Ex 398/14 – 57 jako náhrada za ztrátu času a náhrada cestovních výdajů neodpovídá výroku, který je vyšší o necelých 300 Kč, opomněl, že součástí hotových výdajů bylo také poštovné ve výši 276 Kč (viz 3. řádek na straně 3 příkazu k úhradě nákladů exekuce).

19. Kárně obviněná byla přesvědčena, že nepřekročila zákonnou mez 1 500 Kč za cestovní výdaje a 500 Kč za jednu cestu do místa výkonu a zpět. Místo výkonu bylo vzdáleno více než 28 km od sídla kárně obviněné. Způsob výpočtu náhrady hotových výdajů kárně obviněná uvedla na příkladu ze dne 26. 6. 2015. Celková částka 3 327,52 Kč se skládala z:

1. náhrady cestovních výdajů – najeté kilometry 59,6 km, amortizace 3,70 km, cena pohonných hmot 35,90, spotřeba 26 litrů/100 km, celkem 777,52 Kč, tedy částka nepřekračující 1 500 Kč,
2. náhrady za ztrátu času stráveného cestou tam i zpět – 1 hod 45 min., tj. 7 čtvrthodin á 50 Kč, celkem 350 Kč, tedy částka nepřekračující 500 Kč,

pokračování

3. náhrady za ztrátu času stráveného na místě – nepřetržitě 11 hod, tj. 44 čtvrt hodin á 50 Kč, celkem 2 200 Kč.

20. Obdobně kárně obviněná postupovala při výpočtu náhrady hotových výdajů za ostatní dny. Exekuční soudy vyžadují takto strukturované výdaje s tím, že cestovní výdaje a náhrada za ztrátu času stráveného cestou nesmí překročit zákonnou mez. V jiné položce je pak vyčíslena ztráta času stráveného na místě. Popsaná struktura odpovídá § 14 exekučního tarifu a výkladu Nejvyššího správního soudu.

21. Exekuční tarif stanoví paušální náhradu hotových výdajů 3 500 Kč a umožňuje ji zvýšit, pokud skutečné náklady tuto výši překročí a exekutor je zdůvodní a prokáže. Exekuční soud pak v námitkovém řízení posoudí, zda byly vynaloženy účelně. V příkazu k úhradě nákladů exekuce kárně obviněná náklady vyčísila a zdůvodnila.

22. Pokud by se jednalo o výkon, který by trval pouze jeden den, účtovala by kárně obviněná shodně jako ve většině případů pouze paušální náhradu hotových výdajů. Vzhledem k rozsahu a povaze exekuce však nebylo možné se dostat na místo jinak než vozem a nebylo možné strávit na místě méně času. Kárně obviněná na místě fyzicky byla po celou dobu a prováděla exekuci. Naučtovala pouze skutečně provedené a účelně vynaložené náklady (poštovné, cestovní náhrady a ztrátu času). Žádné další náklady (např. telefon, bankovní poplatky či náhradu vlastního ošacení, které musela zničit) neúčtovala.

23. Povinnost k úhradě nákladů není sankcí, ale je důsledkem chování povinné a měla by ji motivovat, aby se obdobná situace neopakovala. Povinná má nést přiměřené účelně vynaložené náklady exekuce, pokud rozsah výkonu zapříčinila vlastním jednáním. Nyní posuzovaná věc byla extrémním případem, kdy bylo třeba použít exekuční tarif v souladu s jeho smyslem a účelem. Tím není požadavek, aby exekutor prováděl exekuci zdarma nebo její průběh dotoval. Nelze ani připustit aby náklady v tomto případě nesl oprávněný. Zástupce povinné podal proti příkazu k úhradě nákladů exekuce námitky. Po nahlédnutí do spisu ale vyhodnotil, že náklady jsou přiměřené a neodporují zákonu, a námitky vzal zpět. Soud poté námitkové řízení zastavil.

24. Posuzovaná věc není srovnatelná s rozhodnutím čj. 14 Kse 10/2011 – 117. V citované věci byl exekutor shledán vinným za neoprávněné účtování hotových výdajů na území hl. m. Prahy, protože si tak počínal opakovaně a v kombinaci s dalším porušením právních předpisů (o účtovaných úkonech neměl ve spisu žádný záznam, výdaje tedy neměl nijak podloženy). Navíc se jednalo o místní šetření, nikoliv čtyřdenní vyklízení a deratizaci.

25. Dále kárně obviněná poukázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2015, čj. 14 Kse 2/2015 – 62, podle kterého „[k]árným deliktem zajisté není jakékoliv porušení zákona, kárný senát musí vždy posoudit význam tohoto porušení s ohledem na celkovou koncepci kárné odpovědnosti exekutorů“.

26. Závěrem kárně obviněná doplnila k vytčenému administrativnímu pochybení při označení čísla listu příkazu k úhradě nákladů exekuce, že při vyhotovování listiny došlo k překlepu a místo č. listu 57 byla listina označena č. listu 59. Číslo listu se dopisují na listiny ručně, zatímco ve spisovém přehledu je číslo listu přiděleno elektronickým

systémem. Tuto nesrovnalost kárně obviněná vysvětlila zástupcům kárného žalobce již během kontroly a učinila opatření v rámci svého úřadu. Ostatní listiny jsou číslovány správně a nebylo s nimi nijak manipulováno.

Srážky ze mzdy bývalé manželky povinného

27. V exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 48 Ex 179/03 dluh vznikl za trvání manželství, exekuční titul byl vydán za trvání manželství a exekuční řízení bylo zahájeno a prováděno i v průběhu trvání manželství. V roce 2005 (ještě za trvání manželství) byla do řízení přibrána manželka povinného.

28. Kárně obviněná zdůraznila, že nevěděla o rozvodu manželství. Dále poukázala na právní úpravu a praxi na počátku roku 2013. S účinností od 1. 1. 2013 se právní úprava ve vztahu k manželům povinných výrazně změnila. V dané době neexistovala k předmětným ustanovením judikatura a praxe byla rozdílná. V některých regionech docházelo k zastavení exekuce ve vztahu k postižení mzdy manžela, v jiných regionech naopak trvala praxe, že i bývalí manželé jsou stále povinnými, pokud k rozvodu došlo v průběhu exekuce, a soud zamítaly návrhy na zastavení exekuce podané bývalými manžely v případě postižení jejich mzdy.

29. V okamžiku, kdy kárně obviněná zjistila, že se jednalo o bývalou manželku, řízení vůči ní zastavila. Ze mzdy bývalé manželky povinného nebylo nic sraženo. Nyní posuzovaná věc je odlišná od věci, v níž byla kárně obviněná v minulosti shledána vinnou. Předchozí rozhodnutí kárného soudu kárně obviněná ve své praxi zohlednila.

30. Kárný žalobce neprokázal, že kárně obviněná věděla o rozvodu, pouze konstatoval, že kárně obviněná měla jasné indicie. Toto tvrzení kárný žalobce opřel o dopis povinné na č. listu 127, v němž uvádí formulaci „bývalý manžel“, a o telefonát povinné, v němž uvedla, že si změnila jméno (úřední záznam je na rubu č. listu 137, tedy nikoliv na nečíslovaném listu, jak tvrdil kárný žalobce). Podle kárně obviněné je jasnost či nejasnost jakýchkoli indicií věcí osobního názoru. Je běžné, že nerozvedení manželé, kteří spolu nežijí, hovoří o sobě jako o bývalých partnerech. Ani změna příjmení není dokladem o rozvodu.

31. Ze spisu je patrné, že jednání účastníků se od roku 2003 do roku 2013 nezměnilo. S kárně obviněnou jednali po celou dobu stejným způsobem bez náznaku, že došlo ke změně. Povinní spolu nežili, setrvali však v manželství a uznávali dluh jako společný. V září 2006 (tedy skoro rok po rozvodu) se oba účastníci dostavili na exekutorský úřad a slíbili plnit splátkový kalendář. Kárně obviněnou nijak neupozornili, že by byli rozvedeni. Také např. v dopisu na č. listu 127 povinná hovořila o společném dluhu a žádala o splátkový kalendář, který následně v letech 2007 a 2008 plnila. V e-mailu z roku 2013 na č. listu 165 povinná žádala o odpuštění úroků. Také úřední záznamy v exekučním spisu potvrzují, že kárně obviněná považovala povinnou stále za manželku (viz např. č. listu 122 nebo rub č. listu 123). Také v úředním záznamu, jímž kárný žalobce argumentuje, je uvedeno „manželka“ (rub č. listu 137).

32. Kárně obviněná tedy postihla v lednu 2013 mzdu osoby, o níž se z logických důvodů domnívala, že se jedná o manželku povinného. V březnu téhož roku povinná podala návrh na zrušení exekučního příkazu, jehož přílohou byl rozvodový rozsudek z

pokračování

roku 2006. Kárně obviněná návrhu vyhověla a poškození mzdy povinné zrušila a řízení vůči ní zastavila. To vše se odehrálo na počátku roku 2013. Při zvážení všech okolností nebylo popsané jednání podle kárně obviněné kárným deliktem.

Doplnění vyjádření při jednání

33. Kárně obviněná zdůraznila, že kárná žaloba nevzešla ze stížností účastníků exekučního řízení ani třetích osob, ale jednalo se o spisy, které kárně obviněná během kontroly Ministerstva spravedlnosti sama nabídla k posouzení, protože se jednalo o nestandardní situace.

34. Tvzení, že v exekučním řízení sp. zn. 48 Ex 398/14 nebylo třeba provést vyklizení, není pravdivé. Podmínkou splnění druhého výroku exekučního titulu bylo vynosit z bytu veškeré věci (kromě několika kovových předmětů), strhat tapety a odstranit linoleum. Soud zamítl první žalobu oprávněného domáhající se pouze provedení prací, poté oprávněný musel žalovat na vyklizení. Kárně obviněná zdůraznila, že advokát povinné vzal námitky zpět poté, kdy nahlédnutím do spisu zjistil objem a povahu vykonaných prací.

35. K účtování náhrady hotových výdajů kárně obviněná doplnila, že exekutor je podle § 10 exekučního řádu jmenován do sídla v obvodu okresního soudu. Podle § 14 odst. 1 exekučního řádu je sídlem exekutorského úřadu obec, ve které je sídlo okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován. Hranicí sídla soudního exekutora je tedy hranice soudního obvodu okresního soudu, jinými slovy okres. Kárně obviněná byla jmenována pro Prahu 8 a fakticky sídlí na Praze 9. Praha 6, kde byla exekuce provedena, je odlišným obvodem. Pokud by se soud přiklonil k opačnému výkladu, měl by zohlednit stanovisko Ústavního soudu ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st. 1/96, podle kterého vázanost zákonem neznamená bezpodmínečně nutnost doslovného výkladu, ale zároveň vázanost smyslem a účelem zákona. Právní předpis by měl spravedlivě upravovat právní vztahy, včetně odměny exekutora. Tak tomu není v případě, kdy by kárně obviněná neměla nárok na náhradu cestovného po Praze v délce 60 km, ale např. exekutor, který má sídlo v okrese Jablonec nad Nisou vzdálené 2 km od okresní hranice a který je pověřen provedením exekuce v sousedním okrese Liberec, by nárok měl.

36. Kárně obviněná připustila, že si je vědoma judikatury týkající se nemožnosti účtovat cestovní výdaje po Praze a běžně při exekucích v rámci Prahy účtuje pouze paušální náhradu nákladů. Posuzovaná věc však byla nestandardní. Rozsah a povaha prováděné exekuce odůvodňovaly účtování ztraceného času. Čas strávený cestou i čas strávený na místě byl přesně vyčíslen podle skutečnosti. I u tohoto skutku je třeba zohlednit, že advokát povinné vzal námitky proti příkazu k úhradě nákladu exekuce zpět. Kárně obviněná se proto domnívala, že její jednání nebylo porušením právého smyslu exekučního tarifu, ani kárným deliktem.

37. V exekučním řízení sp. zn. 48 Ex 179/03 probíhala mezi kárně obviněnou a manželkou (později bývalou manželkou) povinného korektní komunikace. Ze spisu plyne, že kárně obviněná jí dokonce poskytovala rady ohledně prominutí úroků. Bývalá manželka povinného teprve po mnoha letech probíhající exekuce (v roce 2013) zaslala kárně obviněné explicitní informaci o rozvodu, kterou doložila pravomocným rozsudkem.

Do té doby jasně a dlouhodobě vyjadřovala vůli podílet se na splácení dluhu. Kárná žaloba vytýká kárně obviněné, že přes „zřejmé indicie“ sama aktivně nepátrala a neověřila si rozvod manželství účastníků řízení. Podle kárně obviněné je otázkou, zda jí má být přičten k tíži nedostatek aktivity ze strany účastnice řízení, a to i v kontextu velmi solidní komunikace, která mezi kárně obviněnou a účastnicí řízení probíhala. Účastník exekučního řízení by si měl počínat stejně jako účastník řízení před kterýmkoliv jiným soudem – měl by své tvrzení jasně vyjádřit a doložit. V posuzované věci se tak nestalo dříve než v roce 2013. Po obdržení informace o rozvodu kárně obviněná neprodleně konala a exekuci proti bývalé manželce povinného zastavila během několika týdnů. Podle kárně obviněné není nikde stanovena právní povinnost, aby prováděla lustrace v centrální evidenci obyvatel každé tři měsíce (u nových spisů lustrace nyní provádí systém automaticky). Soud by měl zohlednit také čas, který uplynul od ledna 2013, kdy došlo k vytčenému jednání. Ve zbývajících částech svého vyjádření před soudem kárně obviněná zopakovala argumenty uplatněné již v písemném vyjádření ke kárné žalobě.

III.

Splnění předpokladů pro věcné projednání

38. Všechny skutky se měly stát po 1. 1. 2013, pro posouzení odpovědnosti kárně obviněné se proto použije exekuční řád ve znění zákona č. 396/2012 Sb.

39. Exekuční řád ve znění účinném od 1. 1. 2013 stanoví v § 117 odst. 3 pouze objektivní tříletou lhůtu k podání návrhu na zahájení řízení, která byla v případě všech skutků zachována s ohledem na dobu, kdy ke kárným deliktům mělo dojít. Kárná žaloba tedy byla podána včas. Dále soud hodnotil, zda kárná žaloba splňuje náležitosti stanovené exekučním řádem. Z kárné žaloby je zřejmé, co je kárně obviněné vytýkáno, skutky jsou popsány tak, že není pochyb o jejich obsahu nebo nezaměnitelnosti s jinými skutky.

40. Kárný soud uzavřel, že kárná žaloba splňuje předpoklady pro její věcné projednání [byla podána osobou oprávněnou podle § 117 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve lhůtě stanovené v § 117 odst. 3 exekučního řádu a obsahuje stanovené náležitosti].

IV.

Skutečnosti zjištěné předběžným šetřením soudu

41. Ze zprávy Exekutorské komory ze dne 14. 4. 2016 soud zjistil, že k uvedenému dni nenabylo právní moci žádné rozhodnutí kárného senátu Komory, kterým by byla soudní exekutorka JUDr. K. M. shledána vinnou z kárného provinění.

42. Podle evidence Nejvyššího správního soudu byla kárně obviněná shledána vinnou z kárného deliktu rozhodnutím ze dne 7. 10. 2014, čj. 14 Kse 4/2014 – 95, které nabylo právní moci téhož dne. (viz dále odst. 81)

V.

Jednání před soudem

43. Dne 27. 4. 2016 se uskutečnilo jednání před kárným soudem. Při posouzení jednotlivých skutků, které jsou kárně obviněné kladeny za vinu, soud vyšel z listinných důkazů (zejm. exekučního spisu sp. zn. 48 Ex 179/03), z elektronického exekučního spisu

pokračování

sp. zn. 48 Ex 398/14, dále z výsledku kárně obviněné a z dalších skutečností zjištěných při ústním jednání nebo předběžným šetřením soudu. Důkazy soud vyhodnotil samostatně i v jejich vzájemné souvislosti.

VI. Posouzení věci kárným soudem

Odměna za vyklizení

44. Kárný žalobce vytkl kárně obviněné, že si v exekučním řízení sp. zn. 48 Ex 398/14 účtovala odměnu podle § 7 exekučního tarifu za vyklizení, přestože neprovedla exekuci vyklizením ve smyslu § 340 o. s. ř., ale pouze exekuci provedením prací a výkonů.

45. Kárný soud neshledal kárnou žalobu v tomto bodu důvodnou.

46. Ustanovení § 340 o. s. ř. upravuje vyklizení povinného z cizího bytu (zpravidla poté, kdy povinnému přestalo svědčit užívací právo a odmítá byt opustit). Z hlediska posuzované věci však kárný soud dospěl k závěru, že podle § 73 exekučního řádu bylo možné přiměřeně toto ustanovení výjimečně použít i pro účely výpočtu odměny kárně obviněné. V rámci výkonu rozhodnutí byly vyklizeny (téměř) veškeré věci povinné z jejího vlastního bytu, protože bylo třeba v bytě provést proti její vůli hygienická opatření k zamezení šíření škůdců do dalších bytů v panelovém domě. Jakkoliv se tedy od vyklizení ve vlastním smyslu § 340 o. s. ř. předmětný úkon lišil (zejm. tím, že se jednalo o vlastní byt povinné), svou povahou a rozsahem úkony kárně obviněné odpovídaly vyklizení ve smyslu § 340 o. s. ř.

47. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 21. 8. 2014, čj. 33 C 95/2014 – 18, který byl exekučním titulem, obsahoval výrok I. ukládající povinnost „*vyklidit veškeré věci z bytové jednotky [...], které jsou, příp. mohou být příčinou výskytu a šíření štěnic, švábů a jiného hmyzu*“ a výrok II. ukládající povinnost „*provést v bytové jednotce [...] hygienická opatření k zamezení výskytu a šíření štěnic, švábů a jiného hmyzu*“. Obdobně bylo formulováno také pověření kárně obviněné vydané Obvodním soudem pro Prahu 6 ze dne 9. 12. 2014, čj. 34 EXE 3369/2014 – 9. Jakkoliv výrok I. exekučního titulu směřoval ke splnění předmětné povinnosti *stricto sensu* formou provedení prací, kárný soud považoval za rozhodné konkrétní skutkové okolnosti.

48. Protokoly o úkonech prováděných na místě potvrzují, že faktické úkony odpovídaly rozdělení vymáhaných povinností na vyklizení a provedení hygienických opatření. Z bytové jednotky byly v průběhu dnů 26. až 29. 6. 2015 vyklizeny téměř veškeré věci povinné (ponechány byly sklenice, nádobí, kovové věci a nové zabalené věci). Dne 29. 6. 2015 byla provedena desinsekce, jejíž kontrola proběhla dne 13. 7. 2015. Provádění vyklizovacích prací potvrzuje také podklad pro fakturaci, který zahrnuje mj. dopravu vozem Avia ve dnech 26. až 29. 6. 2015 a náklady za skládku ve dnech 26. až 28. 6. 2015. Tyto náklady byly následně zahrnuty do faktury společnosti STORAGE SERVIS, s. r. o. Provedení desinsekce v bytě povinné (a v několika okolních bytech a společných prostorách) potvrzuje „*Výkaz o desinsekci*“ a faktura vystavená J. P. Soud provedl k důkazu

také fotografie založené na č. listu 56 exekučního spisu, které dokládají tvrzení kárně obviněné o silném znečištění bytu odpadky a hmyzem.

49. V exekučním příkazu ze dne 2. 6. 2015, čj. 48 EX 398/14 – 48, kárně obviněná formulovala vymáhanou povinnost jako vyklizení veškerých věcí, které jsou, příp. mohou být příčinou výskytu a šíření štěnic, švábů a jiného hmyzu (výrok I. a) a provedení hygienických opatření (výrok I. b).

50. Kárný soud nepřisvědčil tvrzení kárného žalobce, že názor kárně obviněné na povahu exekučních úkonů byl nekonzistentní. Exekuce byla nařízena pro vymození povinnosti vyklidit věci způsobující šíření škůdců a provést hygienická opatření. Provedenými důkazy bylo prokázáno, že faktické úkony kárně obviněné zahrnovaly kromě provedení prací spočívajících v dezinfekci také faktické vyklizení bytu povinné v rozsahu odpovídající situaci předvídané § 340 o. s. ř.

51. S ohledem na výše uvedené kárný soud neshledal, že si kárně obviněná účtovala odměnu podle § 7 exekučního tarifu neoprávněně. Soud proto kárně obviněnou zprostil obvinění ze spáchání skutku vymezeného v bodu 1. kárné žaloby (viz výrok I. tohoto rozhodnutí).

Náhrada hotových výdajů

52. Exekuční řád zahrnuje mezi náklady exekuce odměnu exekutora, náhradu paušálně určených či účelně vynaložených hotových výdajů, náhradu za ztrátu času při exekuci, náhradu za doručení písemností, odměnu a náhradu nákladů správce závodu, a za určitých okolností také DPH. Náhrada účelně vynaložených cestovních výdajů a náhrada za ztrátu času je nákladem exekuce pouze do výše stanovené prováděcím právním předpisem (§ 87 odst. 1 exekučního řádu). Podrobnosti o výši a způsobu určení odměny, hotových výdajů, náhrady za doručení písemností a náhrady za ztrátu času stanoví ministerstvo vyhláškou (§ 92 exekučního řádu), kterou je exekuční tarif.

53. Podle § 1 odst. 1 exekučního tarifu exekutor vykonává exekuční činnost a další činnost za odměnu, jejíž výše a způsob jejího určení se řídí touto vyhláškou. Odstavec 3 téhož ustanovení dále upřesňuje, že v odměně exekutora je zahrnuta i náhrada za běžné administrativní a jiné práce v souvislosti s exekuční činností a další činností exekutora. Podle Ústavního soudu z citovaného ustanovení vyplývá, že vyúčtované hotové výdaje nesmějí obsahovat ty úkony, které jsou kryty odměnou exekutora (nález ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. II. ÚS 336/05).

54. Obdobně se vyjadřuje také komentář k exekučnímu řádu: „Zejména při určování náhrady hotových výdajů je třeba důsledně zohledňovat činnosti, které jsou kryty odměnou a nelze je duplicitně zahrnovat mezi hotové výdaje. [...] Podle § 1 odst. 3 ET odměna zahrnuje náhradu za běžné administrativní a jiné práce v souvislosti s činností exekutora. Odměna exekutora za výkon exekuční a jiné činnosti je tedy úplatou za činnost vykonávanou osobně exekutorem nebo jeho zaměstnanci, pokud zákon výslovně nestanoví, že za takovou činnost exekutorovi náleží zvláštní náhrada, kterou může být jen náhrada hotových výdajů, náhrada za doručení písemností a náhrada za ztrátu času. Jakákoliv jiná činnost exekutora a jeho zaměstnanců s výjimkou těchto náhrad je zahrnuta odměnou a zvláštní úhrada za ni

pokračování

exekutorovi nenáleží. Exekutor proto v rámci hotových výdajů nemůže požadovat zvláštní úhradu za mzdu zaměstnanců, za jejich činnost (např. kopírování, zpracování údajů ze spisu, práce se spisem, provádění elektronické lustrace apod.). Náhrada za čas zaměstnanců exekutora nebo čas jeho samotného při práci je zahrnuta v odměně exekutora“ (Kasíková, M. a kol. Exekuční řád. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 777).

55. Exekutor může účtovat pouze takové náklady, které předvídá exekuční tarif. Kárně obviněná účtovala v exekučním řízení sp. zn. 48 Ex 398/14 náhradu nákladů za ztrátu času stráveného na místě při výkonu exekuce. Takový postup exekuční tarif neumožňuje. „Náhrada za ztrátu času“ je definována v § 14 exekučního tarifu, podle kterého jednoznačně zahrnuje pouze náhradu za ztrátu času stráveného cestou do místa výkonu a zpět („Náhrada za ztrátu času náleží exekutorovi při úkonech exekuční činnosti vykonávaných v místě, které není sídlem jeho úřadu, za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět.“).

56. Stanovisku kárně obviněné nesvědčí ani druhá věta § 14 odst. 2 exekučního tarifu, podle které „[e]xekutor má v každém z těchto řízení nárok na poměrnou část náhrady za ztrátu času podle počtu úkonů vykonaných v jednotlivých exekučních řízeních.“ Citovaná věta jednoznačně navazuje na situaci uvozenou v předcházející první větě, která se vztahuje ke společným cestám pro více exekucí. Ze struktury předmětného ustanovení je nepochybné, že slovní spojení „náhrada za ztrátu času“ ve druhé větě je použito ve smyslu legislativní zkratky, která je v prvním odstavci definována jako náhrada za ztrátu času cestou, a nezakládá další typ náhrady za ztrátu času na místě.

57. Žádné jiné ustanovení exekučního tarifu nepřiznává exekutorům odměnu za ztrátu času stráveného na místě. Možnost prokázat skutečné hotové výdaje přesahující paušální částku, na niž se kárně obviněná odvolávala v písemném vyjádření ke kárné žalobě, se vztahuje pouze k typovým výdajům, které předvídá exekuční řád ve spojení s exekučním tarifem. Tímto způsobem nelze navyšovat náklady o položky, které zákonodárce vůbec nepředvídal. Tvrzení, že exekuční soudy uznávají náhradu za ztrátu času na místě, kárně obviněná nedoložila ani neprokázala. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani tvrzení, že by sám tuto položku zahrnoval do nákladů ve svých rozhodnutích.

58. Čas strávený exekutorem na místě je pokryt odměnou exekutora. Z příkazu k úhradě nákladů exekuce vyplývá, že kromě odměny exekutora kárně obviněná účtovala také náhradu nákladů za čas strávený na místě v celkové výši 8 400 Kč (2200 Kč za 11 hod. dne 26. 6. 2015, 2 000 Kč za 10 hod. dne 27. 6. 2015, 2 000 Kč za 10 hod. dne 28. 6. 2015, 1 400 Kč za 7 hod. dne 29. 6. 2015 a 800 Kč za 4 hod. dne 13. 7. 2015). Tímto postupem kárně obviněná porušila výše citovaná ustanovení exekučního řádu a exekučního tarifu.

59. Dále kárný soud přisvědčil kárné žalobě, že kárně obviněná neoprávněně účtovala cestovné (za každý den ve výši 776,82 Kč) a náhradu za ztrátu času cestou (která se pohybovala od 300 do 400 Kč za den) vztahující se k exekučním úkonům prováděným na území hl. m. Prahy, přestože sídlo kárně obviněné je také v Praze.

60. Kárný soud si je vědom zvláštností hl. m. Prahy, která se svým územním rozsahem blíží spíše kraji než běžné obci. Exekuční tarif ve spojení s exekučním řádem však jednoznačně připouští možnost účtovat cestovné a náhradu za ztrátu času stráveného

cestou pouze tehdy, je-li místo výkonu exekuce odlišné od místa sídla exekutora (viz § 13 odst. 6 a § 14 odst. 1 exekučního tarifu, které shodně přiznávají náhradu nákladů „za jednu cestu do místa, jež není sídlem exekutora, který vede exekuci, a zpět“).

61. Soud nepřisvědčil výkladu exekučního řádu zastávaného kárně obviněnou při jednání, podle kterého z § 10 odst. 1 exekučního řádu ve spojení s § 14 odst. 1 téhož zákona vyplývá, že hranicí sídla soudního exekutora je hranice soudního obvodu okresního soudu (resp. v rámci hl. m. Prahy obvodního soudu).

62. Podle § 10 odst. 1 exekučního řádu „[e]xekutora jmenuje do exekutorského úřadu ministr [...], a to do sídla v obvodu okresního soudu“. Podle § 14 odst. 1 exekučního řádu je sídlem exekutorského úřadu „obec, ve které je sídlo okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován“. Sídlem všech obvodních soudů v Praze je hlavní město Praha (§ 12 odst. 2 poslední věta zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích).

63. Z citovaných ustanovení jednoznačně plyne, že sídlo soudního exekutora je vázáno na obec, v níž je sídlo okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován. Pokud byl exekutor jmenován do obvodu kteréhokoliv z obvodních soudů v hl. m. Praze, je jeho sídlem hl. m. Praha. Tento závěr potvrzuje i čl. 1 odst. 2 stavovského předpisu prezidia Exekutorské komory ČR ze dne 15. 4. 2004, kterým se provádí § 14 odst. 1 exekučního řádu: „Soudní exekutoři jmenovaní do obvodu Obvodních soudů pro Prahu 1 – Prahu 10 a Okresních soudů Praha-východ a Praha-západ zřizují sídla exekutorských úřadů v Hlavním městě Praze“. Jmenování exekutora do obvodu určitého okresního, resp. obvodního soudu představuje jen vymezení jeho organizačního začlenění v rámci soustavy exekutorských úřadů. Pokud citované právní předpisy zvolily pro možnost účtovat cestovné a náhradu za ztrátu času stráveného cestou jako kritérium sídlo exekutora, nikoliv hranice obvodu působnosti okresního soudu, do něhož byl exekutor jmenován, jednalo se o legitimní volbu zákonodárce, jíž je soud vázán.

64. Kárný soud navíc již v minulosti uzavřel, že exekutor sídlící na území hl. m. Prahy není oprávněn účtovat zmíněné typy náhrad, pokud provedl exekuci na území hl. m. Prahy (rozhodnutí kárného soudu čj. 14 Kse 10/2011 – 117).

65. Z vyjádření kárně obviněné u jednání vyplynulo, že sporné náhrady zahrnula do nákladů exekuce především vzhledem k rozsahu a povaze exekuce. Jejich účtování se proto jeví spíše jako snaha o zvýšení odměny exekutora v rámci náročné exekuce než jako výsledek hájitelného právního názoru na výklad příslušných právních předpisů. Byť soud souhlasí s kárně obviněnou, že provedení exekuce v posuzované věci proběhlo za náročných podmínek a má pochopení pro to, že po celodenní práci v takto znečištěném prostředí nepoužila MHD, nemohl aprobovat způsob účtování náhrady nákladů zřetelně překračující rámec stanovený právními předpisy. K rozsahu a povaze prováděných úkonů proto soud přihlédl pouze při stanovení výše sankce. Vzhledem k závěru o nemožnosti uplatnit náhradu cestovného do nákladů exekuce se kárný soud nezabýval účelností těchto nákladů. V případě posuzování této otázky by se soud jistě nevyhnul vážení účelnosti dopravy v městském provozu daným typem automobilu s výrazně nadprůměrnou spotřebou.

pokračování

66. S ohledem na výše uvedené kárný soud uzavřel, že kárně obviněná postupovala v rozporu s právními předpisy, protože v exekučním řízení sp. zn. 48 Ex 398/14 zahrnula mezi náklady exekuce (1) náhradu nákladů za čas strávený na místě, přestože exekuční tarif neumožňuje zahrnout tento typ náhrady do nákladů exekuce, a (2) cestovné a náhradu za promeškaný čas strávený cestou vztahující se k úkonům, které prováděla na území hl. m. Prahy, v němž sídlí její exekutorský úřad. Soud proto uznal kárně obviněnou vinnou ze spáchání kárného deliktu vymezeného ve výroku II tohoto rozhodnutí.

67. Závěrem soud doplňuje, že z vyjádření kárného žalobce při jednání vyplynulo, že kárně obviněné nevytýká nesrovnalost mezi výrokem a odůvodněním příkazu k úhradě nákladů exekuce. V odůvodnění kárné žaloby kárný žalobce poznamenal, že podle jeho výpočtu se součet položek za cestovné a náhradu za ztrátu času v odůvodnění příkazu k úhradě nákladů exekuce liší od jeho výroku o necelých 300 Kč. Při jednání snížil částku vytčených neoprávněných náhrad z 14 313,60 Kč + DPH na 14 037,60 Kč + DPH, tedy patrně implicitně uznal obhajobu kárně obviněné v písemném vyjádření ke kárné žalobě, podle níž tvrzená nesrovnalost byla způsobena opomenutím částky 276 Kč za poštovné ve výpočtu kárného žalobce. Vysvětlení kárně obviněné má oporu v příkazu k úhradě nákladů exekuce, který položku za poštovné ve výši 276 Kč obsahuje. Kárný soud se proto předmětnou otázkou blíže nezabýval.

Srážky ze mzdy bývalé manželky povinného

68. Podle posledního bodu kárné žaloby se kárně obviněná měla dopustit kárného deliktu tím, že exekučním příkazem ze dne 14. 1. 2013, čj. 48 Ex 179/03 – 164, rozhodla o srážkách ze mzdy V. N. (dříve M.), která již nebyla manželkou povinného. Podle kárného žalobce kárně obviněná věděla o rozvodu manželství a § 262a odst. 3 o. s. ř. neumožňoval postihnout mzdu bývalého manžela povinného srážkami. Kárně obviněná se hájila především tím, že o rozvodu manželství účastníků řízení nevěděla.

69. Přinejmenším do konce roku 2012 existovaly odlišné názory mezi judikaturou a částí odborné veřejnosti na otázku, zda lze (na základě § 42 exekučního řádu a § 262a o. s. ř., rovněž za použití § 60 exekučního řádu) postihnout srážkou mzdu manžela povinného. Potud by se tedy jednalo o legitimní výklad zákona, za nějž nelze soudní exekutorku trestat, nikoliv o svévolnou libovůli při provádění exekuce.

70. Podle judikatury Nejvyššího soudu nebylo možné k vymožení pohledávky vůči povinnému nařídit a provést srážky ze mzdy jeho manžela. Tento závěr byl opřen o argument, že právo na plnění od dlužníka (tedy i právo na mzdu) může být postiženo jen tehdy, náleží-li povinnému. Do společného jmění manželů náleží jen vyplacená a převzatá mzda, nikoliv nárok na ni (viz např. usnesení ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. 20 Cdo 1642/2004, nebo usnesení ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 20 Cdo 326/2007).

71. Oproti tomu bylo možné argumentovat, že citovaná rozhodnutí přebrala závěry judikatury vztahující se k právní úpravě účinné do 31. 7. 1998, kdy do tehdejšího bezpodílového spoluvlastnictví manželů nepatřily pohledávky, jiná práva a závazky, ale pouze věci. Od 1. 8. 1998 však došlo k podstatné změně zavedením institutu společného jmění manželů (§ 143 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964 ve znění zákona č. 91/1998 Sb.), který nově zahrnoval majetek (tj. věci, pohledávky a jiná práva a hodnoty ocenitelné

penězi) i závazky. Zároveň podle § 145 odst. 3 občanského zákoníku z roku 1964 ve znění účinném od 1. 8. 1998 závazky, které tvoří společné jmění manželů, tedy i závazky vzniklé jen jednomu z manželů [s výjimkami uvedenými v § 143 odst. 1 písm. b) téhož zákona], plní oba manželé společně a nerozdílně.

72. Procesněprávní předpoklady exekučního postihu pohledávek patřících do společného jmění manželů vytvořila novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 30/2000 Sb. účinná od 1. 1. 2001. Nový § 262a o. s. ř. umožnil nařídit výkon rozhodnutí na majetek patřící do společného jmění manželů také tehdy, jednalo-li se o vydobytí závazku, který vznikl za trvání manželství jen jednomu z manželů. Podle předmětného ustanovení se za majetek patřící do společného jmění povinného a jeho manžela pro účely nařízení výkonu rozhodnutí považuje také majetek, který netvoří součást společného jmění manželů jen proto, že byl smlouvou zúžen zákonem stanovený rozsah společného jmění manželů nebo že byl smlouvou vyhrazen vznik společného jmění ke dni zániku manželství. Zároveň novelizovaný § 255 odst. 2 o. s. ř. stanovil, že „[j]sou-li nařízeným výkonem rozhodnutí postiženy majetkové hodnoty nebo práva patřící do společného jmění manželů, je účastníkem řízení, pokud jde o tyto majetkové hodnoty, i manžel povinného“.

73. Kárný soud shledal, že za dané situace nebylo možné považovat za kárný delikt exekuci nařízenou srážkou ze mzdy manžela povinného (podle právní úpravy po 1. 1. 2001).

74. Novelou občanského soudního řádu provedenou zákonem č. 396/2012 Sb. byl § 262a o. s. ř. doplněn o třetí odstavce (s účinností od 1. 1. 2014 byl přesunut do odstavce 2 a s účinností od 1. 7. 2015 změněn, tyto změny však nejsou pro posuzovanou věc relevantní), který výslovně umožnil provést výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy nebo jiného příjmu manžela povinného, jednalo-li se o vydobytí závazku, který patří do společného jmění manželů. Podle přechodných ustanovení zákona č. 396/2012 Sb. (čl. II bod 1) se řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních právních předpisů. Nejvyšší soud potvrdil, že předmětné přechodné ustanovení neumožňuje použít § 262a odst. 3 o. s. ř. ve znění zákona č. 396/2012 Sb. na exekuční řízení zahájená do 31. 12. 2012 (usnesení ze dne 23. 4. 2015, sp. zn. 21 Cdo 4525/2014).

75. Exekuční řízení sp. zn. 48 Ex 179/03 bylo zahájeno v roce 2003, nebylo proto možné postupovat podle § 262a odst. 3 o. s. ř. ve znění zákona č. 396/2012 Sb., ale bylo třeba použít právní úpravu exekučního řádu a občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2012. Jak vyplývá z výše uvedeného, kárný soud nevykloučil nařízení exekuce srážkami ze mzdy manželky povinného ani před 31. 12. 2012.

76. Kárný soud nemůže zasahovat do pravomoci civilních soudů při výkladu občanského soudního řádu a exekučního řádu. Neshledal však důvod trestat v kárném řízení jednání, které mohlo být z výše uvedených důvodů legitimně předmětem právního výkladu. Nadto kárný soud nepřehlédl skutečnost, že kárný žalobce založil své úvahy na ustanovení právního předpisu, které na posuzovanou věc nedopadá. Kárná žaloba se opírá o § 262a odst. 3 o. s. ř. ve znění zákona č. 396/2012 Sb., aniž by vysvětlila, proč nepřihlédla ke shora citovanému přechodnému ustanovení.

pokračování

77. Pokud kárně obviněná vyšla na základě obsahu spisu z předpokladu, že manželství povinného nebylo rozvedeno, nepředstavovalo postižení mzdy V. M. kárný delikt. Obsah spisu potvrzuje, že exekuční titul byl vydán za trvání manželství V. M. a V. M., také exekuční řízení bylo zahájeno a vedeno v průběhu trvání jejich manželství. Podle přípisu Městského úřadu Nová Role ze dne 1. 10. 2004 založeného na č. listu 56 bylo manželství uzavřeno dne 21. 9. 1991. Exekuční titul (platební rozkaz Okresního soudu v Karlových Varech čj. 28 Ro 614/2003 – 19) byl vydán dne 23. 10. 2003, exekuce byla nařízena usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 29. 10. 2003, čj. 24 Nc 2840/2006 – 4. Usnesením ze dne 2. 5. 2005, čj. 48 Ex 179/03 – 70, byla do řízení přibrána jako účastnice (tehdejší) manželka povinného V. M. Podle rozsudku založeného na č. listu 169 bylo manželství účastníků řízení pravomocně rozvedeno ke dni 10. 1. 2006.

78. Kárný žalobce dovedl vědomost kárně obviněné o rozvodu manželství především z podání V. M. ze dne 18. 7. 2007, v němž označila povinného jako „bývalý manžel“, a z úředního záznamu ze dne 24. 4. 2008, podle kterého manželka povinného telefonicky žádala o zaslání dopisu na nové jméno N.

79. Na okraj soud podotýká, že argumentace kárného žalobce v kárné žalobě, vyvolávající dojem časové nesrovnalosti listin založených ve spisu, nebyla korektní. Podle kárné žaloby kárně obviněná uvedla nové jméno N. v přípisu ze dne 14. 4. 2008, ale podle úředního záznamu na nečíslovaném listu spisu volala V. N. až dne 24. 4. 2008, že má nové jméno. Takto prezentovaný popis obsahu spisu je zavádějící. Ve spisu je na č. listu 137 založen přípis ze dne 14. 4. 2008 adresovaný na jméno V. M. Na rubu téhož listu (tedy nikoliv na nečíslovaném listu) je úřední záznam o telefonické žádosti V. N. ze dne 24. 4. 2008 o zaslání dopisu (obsahujícího předmětný přípis) na nové jméno, protože jí ho pošta odmítá vydat. Pod úředním záznamem se nachází pokyn k novému vypravení téhož přípisu na nové jméno N. Až poté na č. listu 138 je vytištěn znova přípis ze dne 14. 4. 2008, v němž je doplněno nové jméno („V. M., nyní N.“), ale ponecháno původní datum. Obsah spisu tedy nepodporuje závěr, že by se kárně obviněná dozvěděla o jménu N. ještě jiným způsobem než na základě telefonátu ze dne 24. 4. 2008, jak by se mohlo zdát z argumentace kárného žalobce.

80. Soud provedl k důkazu také listiny navržené kárně obviněnou. Úřední záznam ze dne 13. 9. 2006 potvrzuje, že se téhož dne (tedy již po rozvodu, srov. výše odst. 77) V. M. a V. M. dostavili na exekutorský úřad a slíbili splácet měsíčně částku 7 000 Kč počínaje měsícem září 2006 (viz úřední záznam na č. listu 123 exekučního spisu). V dopisu ze dne 16. 7. 2007 V. M. (podepsána ještě pod tímto jménem) žádala o nový splátkový kalendář ve vztahu k dluhu, který mají společně s bývalým manželem (č. listu 127). Ze spisu také vyplývá, že V. N. (M.) zasílala splátky na účet kárně obviněné i po rozvodu manželství ještě v roce 2008 (viz např. rub č. listu 139). V e-mailu ze dne 29. 1. 2013 V. N. připomíná, že se s kárně obviněnou na schůzce v Karlových Varech domluvily, že jí kárně obviněná pomůže sepsat žádost o prominutí úroků (č. listu 165). V žádné z těchto listiny není uvedena přímá zmínka o rozvodu.

81. Jakkoliv lze ve spisu nalézt indicie o rozvodu manželství (zejm. žádost účastnice řízení, aby jí byly písemnosti zasílány na nové jméno N.), řada dalších skutečností (popsaných v odst. 80) nasvědčovala naopak závěru, že ke změně rodinného stavu

účastníků řízení nedošlo. V. N. uznávala dluh, pro který se vedla předmětná exekuce, jako společný dluh, za který odpovídala společně s V. M. a který byla ochotna plnit. Výše uvedené indicie jsou pouze nepřímými důkazy. Po jejich vyhodnocení ve vzájemných souvislostech a v kontextu obsahu exekučního spisu jako celku, kárný soud uzavřel, že kárný žalobce neprokázal, že kárně obviněná věděla či měla vědět o rozvodu manželství účastníků předmětného exekučního řízení. Tímto se nyní posuzovaná věc liší od věci posuzované soudem v rozhodnutí čj. 14 Kse 4/2014 – 95, v níž nebyla vědomost kárně obviněné o rozvodu manželství sporná.

82. Při hodnocení, zda se kárně obviněná dopustila kárného deliktu, soud přihlédl také k jejímu postupu poté, kdy V. N. oznámila, že je rozvedená, doložila rozhodnutí o rozvodu a podala návrh na zastavení exekuce (tyto listiny byly kárně obviněné doručeny dne 20. 3. 2013). Kárně obviněná na tuto informaci bez zbytečného prodlení zareagovala a zastavila řízení vůči V. N. ve lhůtě podle § 55 odst. 3 exekučního řádu usnesením ze dne 20. 4. 2013, čj. 48 Ex 179/03 – 170. Mezi stranami je rovněž nesporné, že ze mzdy V. N. nebyly provedeny žádné srážky. K zásahu do jejích práv tedy nedošlo.

83. Ve světle všech výše uvedených skutečností kárný soud nepovažoval jednání kárně obviněné za kárný delikt, proto ji zprostil obvinění vymezeného v bodu 3. kárné žaloby (viz výrok I. tohoto rozhodnutí).

Závažnost jednání

84. Kárný soud vyhodnotil skutek popsáný ve výroku II. tohoto rozhodnutí jako „prostý“ kárný delikt. Při hodnocení závažnosti přihlédl především k výjimečným skutkovým okolnostem, zejména k rozsahu a povaze exekučních úkonů v řízení vedeném pod sp. zn. 48 Ex 398/14, které byly zapříčiněny předchozím jednáním povinné. Dále soud zohlednil, že se zjištěné pochybení týkalo pouze jednoho exekučního řízení a neoprávněný prospěch kárně obviněné byl relativně nízký.

Sankce

85. Kárný žalobce navrhl, aby kárný soud uložil kárně obviněné pokutu ve výši podle svého uvážení.

86. Kromě výše popsaného zhodnocení závažnosti deliktu soud neopomněl skutečnost, že kárně obviněná byla již v minulosti shledána vinnou ze spáchání kárného deliktu rozhodnutím čj. 14 Kse 4/2014 – 95. Předmětný delikt nebyl kárným soudem vyhodnocen jako závažný a kárně obviněné bylo uloženo písemné napomenutí. Rozhodnutí čj. 14 Kse 4/2014 – 95 bylo vydáno dne 7. 10. 2014, tedy až poté, kdy se stal skutek, za který byla kárně obviněná nyní uznána vinnou.

87. Po zvážení všech rozhodujících kritérií spoluurčujících povahu a závažnost kárného deliktu, tj. významu chráněného zájmu, jímž je zájem na řádném výkonu svěřené pravomoci soudních exekutorů, osoby kárně obviněné, a míry jejího zavinění, kárný soud uzavřel, že přiměřeným kárným opatřením v posuzované věci je písemné napomenutí podle § 116 odst. 6 písm. a) exekučního řádu. Kárný soud má za to, že uložené kárné opatření vystihuje všechny okolnosti případu a zároveň přispěje k vyšší motivaci kárně obviněné k řádnému výkonu funkce soudní exekutorky.

pokračování

88. Kárně obviněné nenáleží náhrada nákladů účelně vynaložených v souvislosti s kárným řízením podle § 19 odst. 3 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, protože nebyla zproštěna kárné žaloby v plném rozsahu.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2016

JUDr. Jan Passer
předseda kárného senátu